Minister Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Stefan Krajewski

Warszawa, 20 sierpnia 2025 r.
znak sprawy: DPB.kj.057.5.2025
telefon: 22 623 12 34
e-mail: sekretariat.dpb@minrol.gov.pl

Pan
Wiktor Szmulewicz
Prezes Krajowej Rady Izb Rolniczych

Dotyczy: wzywania rolników do uzupełniania dokumentacji w czasie żniw

Szanowny Panie Prezesie,

w odpowiedzi na pismo z 1 sierpnia br., znak: KRIR/MR/820/2025, w sprawie zaprzestania wzywania przez ARiMR rolników w czasie żniw do przedstawiania pisemnych umów dzierżawy, uprzejmie informuję, co następuje.

Przede wszystkim pragnę wyjaśnić, że kwestia żądania przez Agencję Restrukturyzację i Modernizację Rolnictwa (ARiMR) dowodów na potwierdzenie posiadanego tytułu prawnego do gruntu zgłoszonego do płatności bezpośrednich nie jest nową metodą postępowania przez ARiMR. Zarówno przed rokiem 2023 (system płatności bezpośrednich na lata 2015-2022), jak i od roku 2023 (wsparcie w ramach Planu Strategicznego na lata 2023-2027) warunkiem przyznawania płatności bezpośrednich jest wymóg, aby kwalifikujące się hektary znajdowały się w dyspozycji (posiadaniu) rolnika. Jednocześnie państwa członkowskie zobowiązane są do przeprowadzania systematycznych kontroli.

W tym kontekście należy także zwrócić uwagę na stanowisko Komisji Europejskiej (KE) z dnia 26 lipca 2021 r., w którym KE wskazała, że weryfikacja wymogu

posiadania przez rolnika kwalifikowalnych hektarów jest istotna dla zapobiegania i wykrywania nieprawidłowości oraz ochrony interesów finansowych Unii.

Ponadto przepisy UE[1] nakładają na państwa członkowskie obowiązek ustanowienia skutecznych systemów zarządzania i systematycznych kontroli w celu zapewnienia zgodności z prawodawstwem Unii regulującym interwencje unijne. ARiMR, jako jednostka odpowiedzialna za prawidłowe wydatkowanie środków UE, ma obowiązek sprawdzenia poprawności złożonych wniosków i ich zgodności z warunkami przyznania i wypłaty pomocy.

Dlatego też ARiMR w każdej kampanii składania wniosków weryfikuje kwestię pozostawania gruntu w dyspozycji rolnika, w szczególności w przypadku powzięcia uzasadnionych wątpliwości, jak np. wystąpienie tzw. konfliktu krzyżowego (dany obszar jest objęty więcej niż jednym wnioskiem o przyznanie wsparcia), żądając od wnioskodawcy przedstawienia dowodów, w tym również ważnego tytułu prawnego potwierdzającego prawo wnioskodawcy do użytkowania obszarów będących przedmiotem wniosku.

W związku z powyższym oraz ustaleniami audytu KE dotyczącego przyjętego w Polsce sposobu weryfikacji posiadania tytułu prawnego do gruntów zgłaszanych do płatności, ARiMR zobowiązana została do zwiększenia liczby kontroli w tym zakresie.

Jednocześnie należy wyjaśnić, że warunek posiadania prawa do użytkowania gruntów może zostać spełniony poprzez wszystkie dopuszczone prawem formy, takie jak np. tytuł własności czy umowa dzierżawy, w tym umowa ustna (warunek posiadania prawa do użytkowania nie jest równoznaczny z obowiązkiem posiadania dokumentu potwierdzającego taki tytuł). ARiMR akceptuje w postępowaniu ustne umowy dzierżawy. Należy zauważyć, że postępowanie o przyznanie płatności jest postępowaniem prowadzonym zgodnie z kodeksem postępowania administracyjnego, zgodnie z którym jako dowód w sprawie należy dopuścić wszystko, co może przyczynić się do jej wyjaśnienia, a nie jest sprzeczne z prawem. W szczególności dowodem mogą być dokumenty, zeznania świadków, opinie biegłych oraz oględziny. Dowodem zawarcia ustnej umowy dzierżawy może być

[1] Art. 59 ust. 2 oraz art. 60 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2116 z dnia 2 grudnia 2021 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylenia rozporządzenia (UE) nr 1306/2013 (Dz.U. L 435 z 6.12.2021, s. 187, z późn. zm.).

oświadczenie składane przez stronę postępowania. Kierownik biura powiatowego ARiMR jest obowiązany w sposób wyczerpujący zebrać i rozpatrzyć cały materiał dowodowy i na tej podstawie ustalić stan faktyczny sprawy.

Z informacji uzyskanych od ARiMR wynika również, że wysyłanie wezwań do rolników ARiMR rozpoczęła w drugiej połowie lipca. Wskazywany w wezwaniu do złożenia wyjaśnień termin 7 dniowy to najkrótszy termin jaki można zastosować zgodnie z KPA. Niemniej jednak mając na uwadze zintensyfikowane prace polowe prowadzone przez rolników w okresie lipiec-sierpień, ARiMR zmieniła wezwanie i obecnie termin wynosi *„7 dni i nie później niż do dnia wydania decyzji”*, co pozwala rolnikom na przedstawienie dokumentów w terminie późniejszym. Jednocześnie w wezwaniu wskazuje się rolnikowi, że w przypadku gdy nie wyjaśni wskazanych nieprawidłowości, w tym nie posiada tytułu prawnego do deklarowanych gruntów może złożyć zmianę wniosku w terminie do 15 września[2].

Kontrole administracyjne wniosków o przyznanie płatności rozpoczynają się najczęściej w lipcu (w roku 2025 – 11 lipca), a więc po zakończonym naborze wniosków. Mając na uwadze ww. termin na złożenie zmiany do wniosku, wezwania powinny być kierowane do rolników niestety także w okresie ww. prac polowych. Jest to jedyna możliwość, aby rolnik mógł złożyć zmianę do wniosków dla wykrytych nieprawidłowości lub potwierdzenia tytułu prawnego i uniknąć w ten sposób zmniejszania płatności.

[2] Zgodnie z art. 60 ust. 2 pkt 2 ustawy o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w kontroli administracyjnej lub podczas systemu monitorowania obszaru, o której rolnik został poinformowany, rolnik może dokonać zmiany do dnia 15 września 2025 r.

Niemniej jednak pracownicy ARiMR zaangażowani w proces obsługi spraw dokładają wszelkich starań, aby weryfikacja złożonych wniosków, dokumentów, przyjmowanie wyjaśnień, ewentualna analiza raportów z kontroli na miejscu, przebiegała tak szybko jak to tylko możliwe.

Warto również zwrócić uwagę, że wszelkie wyjaśnienia, w tym dokumenty potwierdzające tytuł prawny można złożyć nie tylko osobiście w biurze powiatowym, ale także za pośrednictwem Platformy Usług Elektronicznych (PUE) dostępnej na stronie ARiMR (aplikacja eWniosekplus), za pośrednictwem ePUAP oraz pocztą tradycyjną.

Z wyrazami szacunku

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Stefan Krajewski
/podpisano elektronicznie/

Klauzula informacyjna o zasadach przetwarzania Państwa/Pani/Pana danych osobowych dostępna jest pod adresem:
www.gov.pl/rolnictwo/polityka-przetwarzania-danych-osobowych